

Keskustan valtuustoaloite: Harrastustuen korottaminen alle 18-vuotiaiden harrastustoiminnan tukemiseksi Outokummussa

188/00.01.06/2025

Kvalt 27.10.2025 § 85

Hallintosäännön mukaisessa järjestyksessä jätettiin kaupunginvaltuustolle liitteenä oleva Keskustan valtuustoaloite.

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti yksimielisesti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kpalvltk 09.12.2025 § 33

Selostus

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan Outokummun kaupunkipalvelujen lautakunnan paikallisille urheiluseuroille jakamien avustusten euromäärän korottamista vähintään 20 000 eurolla vuodelle 2026. Korotuksen tulisi kohdistua alle 18-vuotiaiden harrastustoimintaan sellaisten urheiluseurojen kautta, joissa harrastuskustannukset ovat korkeita ja joissa on paljon nuoria harrastajia.

Liikuntalain 390/2015 mukaan kunnan tehtävä on kansalais- ja seuratoiminnan tukemisen lisäksi järjestää liikuntapalveluita ja liikuntaa eri kohderyhmille sekä rakentaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja. Outokumpu käyttikin vuonna 2024 liikuntapalveluihin asukasta kohden 204 euroa eli 55 euroa enemmän kuin Suomen kunnissa keskimäärin. Pohjois-Karjalan kunnista Outokumpu käyttää rahaa liikuntaan toiseksi eniten. Suurin selittävä tekijä ovat uimahalli sekä jäähalli, jotka molemmat löytyvät harvasta väestön määrältään Outokummun kokoisesta tai pienemmästä kunnasta.

Kaupunkipalvelujen lautakunta myöntää vuosittain yleisavustuksia urheilu-, kulttuuri-, nuoriso- ja kyläyhdistyksille sekä kylätoimikunnille ja muille toimintaryhmille. Urheiluseurojen avustuksia pyritään kohdentamaan siten, että niillä tuetaan myös lasten ja nuorten fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä ehkäistään syrjäytymistä. Seurat voivat kohdentaa avustuksia haluamallaan tavalla. Kaupunkipalvelujen lautakunnan myöntämiin avustuksiin kuuluvat lisäksi kohdeavustukset, joita voidaan myöntää tapahtumiin, jotka mm. edistävät lasten ja nuorten harrastamista. Koulutus- ja ohjausavustuksilla tuetaan seuroja ryhmien ohjaajien kouluttamisessa ja ohjausten toteuttamisessa.

Outokummun kaupungin myöntämiä kulttuurin, liikunnan ja nuorison avustuksia leikattiin kolmasosalla 2010 -luvun taitteessa osana kaupungin säästötoimenpiteitä. Vuodelle 2023 avustusten tasoa jälleen nostettiin lähes kolmasosalla. Vuonna 2026 avustukset ovat 57 460 euroa, tässä summassa ei ole mukana vuokra-avustukset 22 499 euroa yhdistys- ym. toimijoille kaupungin omistamien kiinteistöjen pidempiaikaisiin vuokrasopimuksiin.

Outokummun kaupungin vuoden 2026 talousarvioesitykseen ei ole varattu rahoitusta tälle esitetylle vähintään 20 000 euron lisäykselle

avustusmäärärahoihin. Jos lisäys tehtäisiin, kaupunginhallituksen päättämän raamin puitteissa tulisi samalla ratkaista, mistä vastaava summa karsittaisiin.

Eri liikuntalajien harrastamisen kustannukset vaihtelevat merkittävästi. Seuraavassa taulukossa on arvioita muutamien lajien kustannuksista lapsella ja nuorelle pienessä kunnassa, jossa on oma jäähalli ja muu tarvittava infra kyseisiin lajeihin.

Urheilulaji	Kausi- ja jäsenmaksut	Varusteet	Kokonaishinta/vuosi	Kustannuksiin vaikuttaa
Jääkiekko	300 – 2 000 €	200 – 600 € (kasvun mukaan)	500 – 2 600 €	Varusteet (myös kierrätys), jääaika. Kilpailullisessa toiminnassa pelimatkat/turnaukset.
Taitoluistelu	800 – 2 500 €	200 – 1 000 € (luistimet, puvut)	1 000 – 3 500 €	Jäämaksut, luistimet, esiintymispuvut, valmennus.
Ratsastus	1 300 – 2 000 € (tunti/vko)	40 – 250 €	1 340 – 2 250 €	Yleensä tuntikohtainen maksu.
Jalkapallo	100 – 500 €	50 – 150 € (kengät, suojat, pallo)	150 – 650 €	Alkeistasolla edullinen, kilpatasolla turnaukset lisäävät kustannuksia.
Salibandy	100 – 500 €	60 – 150 € (maila, suojalasit)	160 – 650 €	Kilpailullinen joukkue toiminta lisää kustannuksia.
Yleisurheilu	50 – 300 €	Vähäiset, jos kengät löytyvät	50 – 300 €	Varusteet edullisia, seuramaksut vaihtelevat.
Judo	100 – 300 €	Judopuku (judogi) n. 30 €	130 – 330 €	Varustehankinnat kertaluontoisia.

Kaupunki tarjoaa maksuttomat tilavuorot kaikille outokumpulaisten seurojen ja yksityisten alle 18-vuotiaille järjestämiin harjoitusvuoroihin kaupungin omistamissa liikunta- ja muissa tiloissa. Tämä suora tuki pienentää seurojen ja yhdistysten kuluja. Jäähalli on tästä poikkeus, mutta jäähallin harjoitusvuorojen tunti hinnat alle 18-vuotaiden ryhmille on jo laskettu 50 %:iin normaaleista tunti hinnoista. Jäähallin yleisövuorot ovat maksuttomia kaikille käyttäjille. Uimahallin lippujen hinnoissa on alennukset lapsille.

Kaupunki on järjestänyt lapsille maksutonta harrastetoimintaa jo vuosia. Nykyään toimintaa toteutetaan pääosin harrastamisen Suomen mallin kautta, jossa kaupunki järjestää vuosittain kymmeniä maksuttomia, säännöllisesti kokoontuvia harrasteryhmiä kouluikäisille lapsille. Valtio tukee kuntia toiminnan järjestämisessä kohdennetulla avustuksella.

Varhaiskasvatusta käyttävien perheiden lapsista noin 24 %:lla on varhaiskasvatusmaksu, eli 76 % on täysin maksuttomassa varhaiskasvatuksessa perheen tulojen perusteella. Perusopetus ja toisen asteen koulutus ovat kaikille maksuttomia. Kaikissa edellä mainituissa opitaan taitoja, joita voi hyödyntää niin omaehtoisessa kuin ohjatussa harrastamisessa.

Outokummun kaupunki tukee siten jo tällä hetkellä merkittävästi lasten ja nuorten harrastustoimintaa ja pyrkii edistämään yhdenvertaisia, perheen tulotasosta riippumattomia harrastusmahdollisuuksia.

Joensuun kaupunki yhdisti vuonna 2025 kuusitoista pientä rahastoa yhdeksi lahjoitusrahastoksi, josta myönnetään apurahoja vähävaraisten lasten ja nuorten opintojen ja harrastusten tukemiseen. Rahastosta myönnetään kuluvana vuonna tukea myös liikuntavälineiden hankintaan 100-200 euroa. Tämän tyyppinen tuki ei ole kuntakentällä yleinen ja perustuu Joensuunkin tapauksessa vain rahaston mahdolliseen tuottoon.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää seuroille tukea. Tavoitteena on edistää matalan harrastuskynnyksen toimintaa lasten ja nuorten liikunnassa tukemalla vähävaraisten lasten ja nuorten liikuntaharrastusta. Tuen ehtoja uudistetaan vuodelle 2026.

Suomessa toimii useita järjestöjä, jotka myöntävät tukea vähävaraisten perheiden lasten harrastustoimintaan. Pohjois-Karjalassa näistä järjestöistä toimivat ainakin:

- Pelastakaa Lapset ry, joka myöntää Eväitä Elämälle -ohjelman kautta harrastustukea alle 18-vuotiaille lapsille ja nuorille harrastusmaksujen ja -välineiden kustannuksiin.
- Hope ry, joka myöntää tukea vähävaraisten perheiden lasten urheilu- ja kulttuuriharrastuksiin. Avustuksilla katetaan kausimaksuja, varusteita tai välineitä.
- Mannerheimin Lastensuojeluliitto, jonka paikallisyhdistykset myöntävät harrastustukea tarveharkintaisesti käytettävissään olevien avustusvarojen puitteissa.
- Tukikummit-säätiö, joka myöntää kautta harrastustukea perheille, jotka ovat taloudellisesti tiukassa tilanteessa.

Kansaneläkelaitoksen myöntämän perustoimeentulotuen lisäksi hyvinvointialueet myöntävät täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen Siun Soten ohjeistuksessa on määritelty ikäryhmittäiset euromäärät, joita perheelle voidaan myöntää lapsen yhden nimetyn harrastuksen kustannuksiin. Lasten ja nuorten harrastusmenoihin ja hankintoihin voidaan myöntää tukea myös lastensuojelulain perusteella.

Vaikutusarviointi

Ei

Valmistelija

Kaupunkipalvelujen lautakunta

Lisätietoja

Kaupunkipalvelujen johtaja Jukka Orenius, 0447559240

Esittelijä

Kaupunkipalvelujen johtaja

Päätösehdotus

Kaupunkipalvelujen lautakunta päättää antaa edellä kerrotun vastauksena aloitteeseen ja toimittaa sen edelleen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle.

Päätös

Kaupunkipalvelujen johtajan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
